



Skica za dnevni plakat Igara, 1954. i fotografija Miše Račića

Ričeta za baklje

Igre u mom srcu

PIŠE: VEDRAN BENIĆ

"Dragi Miše (...) Počeli smo pripreme za otvaranje koje će biti po noći. Ako imaš kakvu ideju za popunjenje i produljenje onog spektakla na Sponzi javi. Također bi nam trebao recept za pravljenje baklji koje mogu gorjeti najmanje pola sata. Za to bi nam morao poslati detaljne upute. Sjećam se ovogodišnje prvomajske bakljade u Beogradu. One baklje mi izgledaju vrlo jednostavne." Primatelj ovoga entuzijastičnog pisma datiranog 27.V.1954. s potpisom prvoga direktora dubrovačkoga Festivala **Joška Depola**, koji se čuva u dubrovačkom Državnom arhivu, danas je pomalo zaboravljeni, a nekad nezaobilazni sudionik i jedan od utemeljitelja Igara redatelj i scenograf **Miše Račić** (1921.-1987.). Na prvom festivalu 1950. Račić je bio redatelj i scenograf "Ljubovnika" dubrovačkoga Narodnog kazališta, ali i scenograf splitskog gostovanja "Komedije od raskota". Potom je, uz režiju **Goldonijevih "Ribarskih svađa"** 1952. godine, između 1951. i 1954. Račić scenografski potpisao praktično sve predstave na programu, što uključuje **Fotezova** viđenja "Dunda Maroja", "Plakira" i "Tirene/ Novele od Stanca", ali i njegovog za Igre ključnog "Hamleta" na Lovrjencu. Bio je scenograf **Gavelline** kulturne "Tarace" 1953. godine. Ukupno je u Račićevoj autorskoj kartici na Igrama upisano čak 30 režija i scenografija od 1950. do 1986. Kao scenograf surađivao je sa svim najvećim redateljima Igara od **Gavelle** i **Spaića**, do **Dina Radojevića**, **Božidara Violeća** i **Joška Juvančića**. Bio je scenograf **Parova "Areteja"** i "Kristofora Kolumba", "Othella" **Stuarta Burgea** 1964. i "Hamleta" **Denisa Carreya** 1967. Gotovo dva desetljeća gospodar Miše bio je šef scenske tehnike Igara (1950./55., 1965./77.), ali, posebno u prvim godinama, svojevrsna "Katica za sve". Zaposlen kao tehnički direktor i scenograf od osnutka Zagrebačkog dramskog kazališta 1954. godine, današnjeg kazališta "Gavella", Račić je bio svojevrsni dubrovački "joker zovi" za sve moguće poslove u Zagrebu, što uključuje i spomenu tu ričetu za baklje. Usput, s bakljama na terasi Sponze uz prvo večer-

nje otvaranje Igara bilo je problema, jer se u strahu za arhivsko blago tome žestoko protivio direktor Arhiva povjesničar **Vinko Foretić** (1901.-1986.), pa je na kraju u korist baklji morao presuditi gradski Narodni odbor. Miše Račić bio je tri godine autor glavnog plakata Igara (1953./55), dugogodišnji grafički urednik festivalskih kataloga. Radio je idejna rješenja za dnevne plakate i ulaznice, festivalске reklamne panoe, praktikable, strate, grafički je osmislio i omot cigareta nazvanih "Dubrovačke ljetne igre". Depolo mu je 1954. poslao "korice Edinburškog prošlogodišnjeg prospekta sa ucrtanim planom njihovog grada na mjestima izvađanja priredaba, koji bi ti mogao poslužiti za izradu našeg." Napomena da ga moli da mu taj prospekt "povrati", svjedoči da početkom pedesetih nije baš bilo lako doći do inozemnih materijala. Preko Račića su išli dogovori i ugovori sa zagrebačkim redateljima. U pismu iz 1954. Depolo mu poručuje da potakne **Jakova Gotovca** na hitno slanje notnog materijala za "Himnu slobode", jer "ako nam to zakasni propali smo." U idućem pismu objašnjava da će predstavnik BBC-a iz Londona te godine "otvaranje snimati na magnetofon". Drugom prigodom moli ga da skokne do skladatelja **Mila Cipre** oko nota za "Robinju", zadužuje ga za posudbu kostima i reflektora u zagrebačkom Narodnom kazalištu, uz napomenu "rezervnih sijalica nema". U prosincu 1954. traži od Račića da hitno nađe neku zagrebačku tiskaru, jer je dubrovačka otisnula "neupotrebljivi predprospekt" zbog nedostatka boje i "neznanja", ali i Depolovog dojma da im nije baš "mnogo stalo da nešto urade". O svemu ovome najbolje je 1981. zapisao njegov prijatelj i suradnik dr. **Franjo Čale**: "Tko nije izbliza i od početka pratio radanje, razvoj i napredak DLJI, sa svim danas možda nezamislivim teškoćama što ih je izazivao ambiciozni i pionirski pothvat, a osobito s mnogim tehničkim problemima kojima je trebalo doskočiti, ne može procijeniti presudan, golem doprinos, koji je svojim entuzijazmom, talentom i znanjem Festivalu dao jedan od njegovih prvih tvoraca, Miše Račić." Zanimljivo, fotografija gospara Miše ne može se naći u javnim izvorima, pa zahvaljujem njegovom sinu **Jadranku**, kao i **Robertu Kisiću** iz Arhiva Igara koji me na njega uputio.